

Úplné pokrytí cílové populace mamografickým screeningem v tříletém intervalu

VERZE 2025-02.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Kateřina Hejčmanová ¹ , Monika Ambrožová ¹ , Renata Chloupková ¹ , Ondřej Májek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, Národní screeningové centrum, Praha
Recenzenti:	Komise pro program screeningu karcinomu prsu
Datum vytvoření dokumentu:	15.01.2025
Datum poslední aktualizace:	14.10.2025
Datum vyjádření pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	06.02.2025
Datum schválení poradou vedení UZIS:	12.02.2025
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	PPS-01-06
Klíčová slova	NRHŽS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, ČSÚ, Český statistický úřad, prevence, mamografický screening, karcinom prsu
EuroVoc	NT2 státní zdravotní služba, NT2 prevence nemocí, NT1 rakovina
Citace:	Hejčmanová K., Ambrožová M., Chloupková R., Májek O. Úplné pokrytí cílové populace mamografickým screeningem v tříletém intervalu. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2025. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2326-mamografie-pokryti-uplne-trilete-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2326-mamografie-pokryti-uplne-trilete-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Datová sada umožňuje vypočítat úplné pokrytí žen screeningovou nebo diagnostickou mamografií v rozšířeném tříletém intervalu za dané období. Sledovaný indikátor je hodnocen v rámci monitoringu screeningového programu karcinomu prsu.

Uživatel může údaje stratifikovat dle základních charakteristik žen (věk, okres nebo kraj bydliště). Údaje lze rovněž sledovat v čase.

Jedná se o agregovanou datovou sadu, úplné pokrytí je agregováno dle charakteristik žen, kterým byly sledované výkony vykázány.

1.2 Základní informace

Indikátor lze vypočítat jako podíl počtu žen s provedenou screeningovou nebo diagnostickou mamografií během posledních tří let (čitatel) a celkového počtu žen z cílové populace sledovaného roku (jmenovatel). V případě, že bylo ženě vykázáno více těchto vyšetření ve sledovaném roce, je uvažováno pouze jedno. Pro výpočet byly použity zdravotní výkony 89178, 89223, 89221 (screeningová mamografie), 89179, 89180 (diagnostická mamografie).

Obsah datové sady dále zahrnuje přehled základních sociodemografických údajů, kraj a okres bydliště ženy.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

1.3 Interpretace a informační hodnota a případné limity

Datová sada vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZZ) obsahujícího data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Kvalita této datové sady je závislá na úplnosti a validitě vykazovaných dat. Počet osob v cílové populaci byl zjištěn z dat Českého statistického úřadu (ČSÚ).

Datová sada byla připravena na základě individuálních dat NRHZZ dostupných od roku 2010. Do analýzy nebyly zahrnuty ženy bez vyplněného okresu, pohlaví a ženy mladší 45 let. Ženy, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v úplném pokrytí uvažovány. Věk byl určen k roku, pro který bylo úplné pokrytí hodnoceno. Indikátor je hodnocen v tříletém intervalu.

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění...) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně nejsou v datové sadě k dispozici.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (geografická lokalizace do úrovně okresu, věk na 5leté věkové kategorie).

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je výpočet úplného pokrytí cílové populace screeningovou nebo diagnostickou mamografií v tříletém intervalu z dostupných informací o počtu žen s provedenou screeningovou nebo diagnostickou mamografií během posledních tří let (čitatel) a celkového počtu žen z cílové populace sledovaného roku (jmenovatel).

Datová sada umožňuje provést základní popisné statistiky o úplném pokrytí cílové populace, například:

- Hodnocení vývoje úplného pokrytí cílové populace screeningovou nebo diagnostickou mamografií v tříletém intervalu v jednotlivých letech
- Vizualizace vývoje úplného pokrytí cílové populace screeningovou nebo diagnostickou mamografií v tříletém intervalu v jednotlivých letech
- Stratifikace úplného pokrytí v tříletém intervalu dle věku, kraje a okresu bydliště ženy

Příklad konkrétního výstupu:

Uživatel provádí hodnocení úplného pokrytí screeningovou nebo diagnostickou mamografií v tříletém intervalu v cílové populaci žen ve věku 45–69 let v roce 2022 se zaměřením na ženy žijící v Olomouckém kraji a okrese Prostějov.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé.

1.6 Klíčová slova

NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, ČSÚ, Český statistický úřad, screening, prevence, mamografický screening, karcinom prsu

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

NT2 státní zdravotní služba, NT2 prevence onemocnění, NT1 rakovina

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 9 009
- Počet popisných atributů: 10
- Velikost: 709 kB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a. Počet osob v cílové populaci byl zjištěn z dat Českého statistického úřadu (ČSÚ).

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregované počty unikátních žen s daným výkonem (screeningová mamografie, diagnostická mamografie) za sledované období a agregované počty žen v populaci (demografie). Datum vykazání sledovaného výkonu je převedeno na rok, věk ženy je transformován do 5letých věkových kategorií.

5 Atributy datové sady

1. Rok

Název parametru: rok

Datový typ: numeric

Popis parametru: Označení roku, ke kterému je vztažen výpočet úplného pokrytí

Možné hodnoty: 2012 – poslední uzavřený rok

2. Pohlaví pacienta

Název parametru: pohlavi

Datový typ: string

Popis parametru: Pohlaví pacienta

Možné hodnoty:

1) Z – žena

3. Věková skupina – kód

Název parametru: vek_kod

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kód pětileté věkové skupiny vycházející z [Číselníku věkových skupin NZIS](#)

Možné hodnoty: Kódy věkových skupin vycházející z číselníku věkových skupin; kódy odpovídají hodnotám pětiletých věkových skupin v rozsahu 45–84, 85+

4. Věková skupina – název

Název parametru: vek_nazev

Datový typ: string

Popis parametru: Název pětileté věkové skupiny

Možné hodnoty: pětileté věkové skupiny v rozsahu 45–84, 85+

5. Okres bydliště pacienta – kód

Název parametru: okres_lau_kod

Datový typ: string

Popis parametru: Kód okresu bydliště pacienta dle [číselníku ČSÚ](#)

Možné hodnoty:

1) CZ0100

2) CZ0201

3) CZ0202

...

77) CZ0806

6. Okres bydliště pacienta – název

Název parametru: okres_nazev

Datový typ: string

Popis parametru: Název okresu bydliště pacienta

Možné hodnoty:

- 1) Praha
- 2) Benešov
- 3) Beroun
- ...
- 77) Ostrava-město

7. Kraj pacienta – kód

Název parametru: kraj_nuts_kod

Datový typ: string

Popis parametru: Kód kraje bydliště pacienta dle [číselníku ČSÚ](#)

Možné hodnoty:

- 1) CZ010
- 2) CZ020
- 3) CZ031
- 4) CZ032
- 5) CZ041
- 6) CZ042
- 7) CZ051
- 8) CZ052
- 9) CZ053
- 10) CZ063
- 11) CZ064
- 12) CZ071
- 13) CZ072
- 14) CZ080

8. Kraj pacienta – název

Název parametru: kraj_nazev

Datový typ: string

Popis parametru: Název kraje bydliště pacienta

Možné hodnoty:

- 1) Hl. m. Praha
- 2) Středočeský kraj
- 3) Jihočeský kraj
- 4) Plzeňský kraj
- 5) Karlovarský kraj
- 6) Ústecký kraj
- 7) Liberecký kraj
- 8) Královéhradecký kraj
- 9) Pardubický kraj
- 10) Vysočina
- 11) Jihomoravský kraj
- 12) Olomoucký kraj
- 13) Zlínský kraj
- 14) Moravskoslezský kraj

9. Počet provedených vyšetření

Název parametru: pocet_vysetreni

Datový typ: numeric

Popis parametru: Počet provedených screeningových nebo diagnostických mamografií

Možné hodnoty: celá čísla > 0

10. Cílová populace

Název parametru: populace

Datový typ: numeric

Popis parametru: Počet žen v cílové populaci z dat ČSÚ

Možné hodnoty: celá čísla > 0